

विद्यापीठीय स्तरावरील अनेक विद्वान व व्यासंगी
प्राध्यापकांनी एकत्रित येऊन साकारलेल्या इंग्रजी ग्रंथाचा
वासंती फडके व श्रीकांत गोखले यांच्या लेखणीतून
उतरलेला सुबोध मराठी अनुवाद

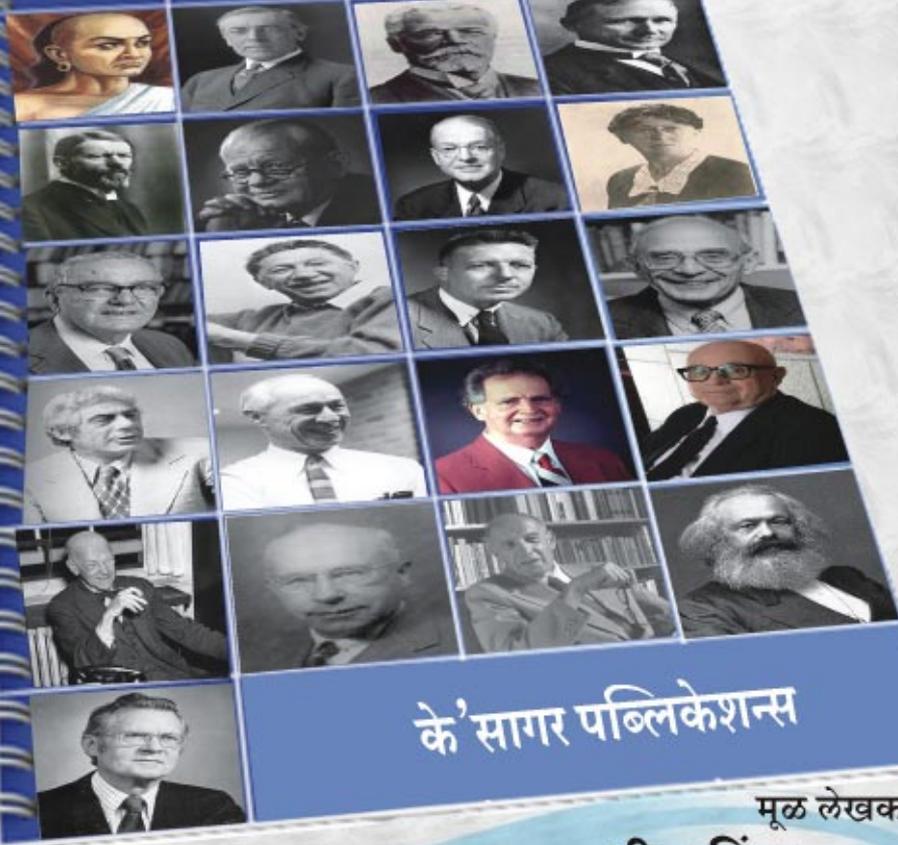
ॲडमिनिस्ट्रेटिव्ह थिंकर्स

प्रशासकीय विचारवंत

पदवी व पदव्युत्तर परीक्षांचे विद्यार्थी व केंद्र लोकसेवा
आयोगाचे परीक्षार्थी यांना उपयुक्त असा दर्जेदार संदर्भ ग्रंथ

अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह थिंक्स

प्रशासकीय विचारवंत

के'सागर पब्लिकेशन्स

अनुवादक

वासंती फडके
श्रीकांत गोखले

मूळ लेखक

डी. रविंद्र प्रसाद
व्ही. एस. प्रसाद
पी. सत्यनारायण
वाय. पार्थसारधी

Published By

K'Sagar Publications

'Suvarna Shilpa', 444/1 Shaniwar Peth,
Adjacent to Rajmachikar Flour Mill,
Near Dakshinabhimukhi Maruti Temple,
Pune - 411 030.

☎ : 24450125, 24455435 Fax : 91-020-24453065

Email : arva_ksagar@yahoo.co.in

Website : www.ksagar.com

☎☎☎

Administrative Thinkers

☎☎☎

© Sterling Publishers Pvt. Ltd, New Delhi

Licenced by Sterling Publishers Pvt. Ltd., New Delhi

☎☎☎

Marathi version

प्रशासकीय विचारवंत

☎☎☎

First edition : September, 2008

Third revised and expanded edition : February, 2016

☎☎☎

Rights of the Marathi version

K'Sagar Publications

ISBN : 978-93-84730-77-2

☎☎☎

Printed at

A. P. Vision

NDA Road, Shivne, Pune.

☎☎☎

Typesetting

K'Sagar Publications

☎☎☎

Cover Design

K'Sagar Publications

☎☎☎

Price : Rs. 275/-

All rights are reserved. No part of this version may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written permission of the publishers.

केसागरीय

लोकप्रशासनाच्या जलद विस्तारामुळे लोकप्रशासनास आज व्यापक स्वरूप प्राप्त झाले आहे; त्यामुळे लोकप्रशासनाच्या सिद्धान्ताविषयी साहित्यनिर्मिती होणे गरजेचे झाले आहे, नव्हे ती काळाची गरजच बनली आहे. त्यातूनच विद्यापीठीय स्तरावरील काही अनुभवी व अभ्यासू प्राध्यापक एकत्र आले. या सर्वांच्या व्यासंगातून 'अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह थिंकर्स' हा इंग्रजी संदर्भ ग्रंथ आकारबद्ध झाला. सर्वश्री डी. रविंद्र प्रसाद, व्ही. एस. प्रसाद, पी. सत्यनारायण व वाय. पार्थसारथी यांनी संपादित केलेला हा संदर्भ ग्रंथ अल्पावधीतच विद्यार्थिप्रिय बनला.

प्रस्तुतचा ग्रंथ हा उपरोक्त मूळ इंग्रजी ग्रंथाचा मराठी अनुवाद. विद्यापीठीय स्तरावरील अनेक विद्वान व व्यासंगी प्राध्यापकांनी आपल्या वेगवेगळ्या लेखनशैलीत अन् भाषाशैलीत लिहिलेल्या या इंग्रजी ग्रंथाचे मराठी भाषांतर करणे अन् ते करताना या प्रत्येकाच्या लेखनास, लेखनशैलीस व भाषाशैलीसही न्याय देणे आणि असा न्याय देताना मूळ आशय हरवू न देणे हे कार्य म्हणजे एक प्रकारची तारेवरची कसरतच होती. डॉ. वासंती फडके या ज्ञान-तपस्विनींनी हे कार्य तितक्याच नजाकतीनं व कुशलतेने पार पाडून शैक्षणिक मराठी सारस्वतात एक मोलाची भर घातली आहे.

पुढे सन २०१०-११ मध्ये मूळ इंग्रजी ग्रंथात काही सुधारणा केल्या गेल्या व मूळ ग्रंथाचा विस्तारही करण्यात आला. अस्मादिकांचे शालेय स्नेही व अभ्यासू अन् व्यासंगी व्यक्तिमत्त्व श्रीकांत गोखले यांनी या सुधारित व विस्तारित भागाचा अतिशय सरल, तरल व सुगम अनुवाद करून पूर्वीच्या अनुवादित भागाशी त्याचे सांधे अगदी अचूक जुळविले.

स्टर्लिंग पब्लिकेशन्स, नवी दिल्लीचे चीफ मॅनेजिंग डायरेक्टर आदरणीय डॉ. एस. के. घई यांनी के'सागर पब्लिकेशन्स प्रती जी आत्मियता आणि आस्था दाखविली- लोकप्रशासनविषयक हा अमूल्य ठेवा मराठीत आणण्याची जी संधी उपलब्ध करून दिली- के'सागर पब्लिकेशन्सला जो सर्वतोपरी सहयोग दिला, त्याबद्दल त्यांचे ऋण व्यक्त करणे मी माझे कर्तव्य समजतो.

स्टर्लिंग पब्लिकेशन्स आणि के'सागर पब्लिकेशन्स यांचा हा सहयोग शिक्षणक्षेत्रात निश्चितच एक आगळी-वेगळी क्रांती घडवून आणील, या आत्म-विश्वासातून हे पुष्प शैक्षणिक मराठी सारस्वताच्या चरणी अर्पण करित आहे.

आपलाच,
व्ही. एस. क्षीरसागर
(K'Sagar)

अनुक्रमिका

प्रस्तावना	e
१. प्रशासकीय सिद्धान्त.....	२७
२. कौटिल्य	३५
एन. आर. इनामदार	
३. वूड्रो विल्सन	४९
डी. रविंद्र प्रसाद, पी. सत्यनारायण	
४. हेन्री फेयॉल	५७
सी. व्ही. राघवुलु, बी. पी. सी. बोस	
☆ वैश्विक प्रशासकीय सिद्धान्त	
☆ फेयॉलच्या कल्पनांवर झालेली टीका	
☆ प्रशासकीय सिद्धान्तात फेयॉलने घातलेली भर	
५. फ्रेडरिक डब्ल्यू. टेलर	६८
व्ही. भास्कर राव	
☆ वैज्ञानिक व्यवस्थापनाचा विकास	
☆ टेलरची व्यवस्थापनाची संकल्पना	
६. मॅक्स वेबर	७९
सी. लक्ष्मण आणि ए. व्ही. सत्यनारायणराव	
☆ प्राधिकार, संघटना आणि वैधता	
☆ नोकरशाही	
☆ वेबरचे टीकाकार	

७.	ल्यूथर गुलिक आणि लिंडॉल ऊर्विक	९१
	एस. पी. रंगा राव	
८.	मेरी पार्कर फोलेट	१०४
	डी. रविंद्र प्रसाद	
९.	जॉर्ज एल्टन मेयो	११६
	एम. किस्तैय्या	
१०.	चेस्टर आय. बर्नार्ड	१२७
	पी. डी. जेम्स., अमृता राव	
११.	हर्बर्ट ए. सायमन	१४०
	एम. उमापती	
१२.	अब्राहम मास्लो	१५२
	डी. रविंद्र प्रसाद	
१३.	इंग्लस मॅकग्रेगॉर	१६२
	पी. डी. शर्मा	
१४.	ख्रिस अर्गिरीस	१७३
	सी. व्ही. राघवुलु	
१५.	फ्रेडरिक हर्जबर्ग	१८५
	व्ही. लक्ष्मीपती	

१६. रेन्सिस लिक्ट १९९
पी. शेषाचलम्

१७. फ्रेड डब्ल्यू. रिग्स..... २१२
व्ही. शिवलिंगप्रसाद, के. मुरलीमनोहर
☆ आकृती क्र. १
☆ तक्ता क्रमांक १
☆ आकृती क्र. २- भिन्नता आणि एकात्मता
☆ तक्ता क्रमांक २

१८. येइकेल डोर २३१
जी. हरगोपाल

१९. इवार्ट वाल्डो २४५
वाय. पार्धसारधी

२०. पीटर इकर २५६
डी. रविंद्र प्रसाद

२१. कार्ल मार्क्स २६९
प्रभातकुमार दत्ता

